VENAE CAVAE, EIVS PARTIS quæ supra iecur consistit, distributionis series. Caput VII.

HAVDQVAQVAM Galeno & reliquæ Anatomicorũ turbæ illius placita sectanti satis fuit, falsum uenę cauæ ortum à iecore comminisci, ac ut ab Aristotelis placito ueriùs declinare uiderentur, fingere, uenam cauam mox à suo è iecoris gibbo progressu in duos truncos arteriæ magnæ modo bipartiri, unumq; ad superiora corporis, alterum uerò ad inferiora duci: quinimo ut etiam probaret sanguinem in corde non generari, adijcere nõ ueritus est, truncum qui superiora petit multò strictiorẽ esse, minusq; amplum illo qui deorsum porrigitur. Sed iam asseruimus, cauam in eiusmodi truncos non diuidi: [a] & etiã ueritati neutiquã cõsonum est, cauæ uenæ partem quæ inter iecur [b] dextramq; cordis aurem conspicitur, angustiorẽ illa uideri, quæ sub iecore lumborum uertebris explicatur, quod nõ perfunctoriè inter dissecandum obseruari uelim: quo minus aliquis, qui mihi secanti nõ astiterit, aut ipse sectionem studiosè non fuerit aggressus, hæc me confingere arbitretur. Nam si quis obiter sectioni studium impendat, & iecur aut cor, aut aliud mẽbrum inter secandum mouens, plus sanguinis in uenæ partem uertebris lumborum exporrectam, quàm in illã quæ supra iecur habetur propulerit, is sanè Galeni sententiæ subscribet. at si uicissim ex hac uenæ parte in illã sanguinẽ compressum sursum duxerit, leui opera Galeno non amplius assentietur. Præterea, ubi hæc sectione indagauerit, necessum est Galeni rationem pressius expendere, qua conficit ascendentẽ uenæ partẽ multò oportere minorẽ esse descendente, quòd hæc plures quàm illa partes enutriat. Nam si hæc Galeni ratio uera est, etiã citra sectionẽ ipsius commentũ nulli nõ innotescet, quandoquidẽ ascendens pars plus sanguinis contra Galeni dogma, quàm inferior quę lumborum uertebris exporrigitur, requirit. Primùm enim neq; bilis uesicula, neq; uentriculus, neq; intestina, neq; omentum, neq; mesenterium, neq; lien ramulum aliquem à caua assumunt, hæcq; sub iecore collocantur. Verùm soli renes, altera uesica, testes et crura, & inferior abdominis pars ab ea quæ descendit cauæ parte sanguinem adipiscuntur. Ab ascendente uero septum transuersum et uniuersus thorax alitur. nam & thoracis pars iecori proxima, ad secundam usq; lumborum uertebram pertinens, à [c] uena coniugis experti nutrimentum obtinere audies. deinde manus, collum & caput uniuersum, ut taceam nũc sanguinis copiam in cerebrum tot uenis scaturientem, et eam quæ in cor defertur, non solùm cordis & pulmonis omnium maximi uisceris nomine, uerùm & omnium arteriarum quas sanguine ad cor delato impleri credimus, & arteriæ demum, si cum descendente caue portione comparentur, quanto minus quàm illa sanguinis continent? Sed quorsum spectat eiusmodi rationes, ut Galeni placitũ subuertatur, colligere, quum sectio iam admonitis studiosis abundè non hoc solum infirmet, sed & alia quæ in Galeni libris de Hippocratis & Platonis decretis passim leguntur, quamplurima, à medicis propter secandi imperitiam, & nimiam quam autoribus damus fidem, tanquã Apollinis oracula, libenter concessa. Cæterùm ego in præsentia relictis Galeni placitis, [d] partẽ cauæ ascendentem lubens persequerer, quò oratio uera duntaxat enarrans minus excresceret, & Galeni nomine non interrupta, longè redderetur facilior. Verùm ea ipsius est autoritas, & nostra in illum obseruantia, ut nisi ipse interdum quando illius sententię non acquiesco, admonerem, nullus non me falsissima proponere sibi persuaderet: quum interim collatis inuicem ad hominis sectionem locis, in promptu sit, an perperam ab illo declinem. quod si alibi accidit, profectò nunc in uenæ cauæ serie mihi quantumuis inuito continget: quam prius aliquousq; uerè persequar, ac postmodũ ubi à Galeni dogmatibus sermo dissenserit adijciam. Vena itaq; caua neruosam septi trãsuersi partem in dextro ipsius latere peculiari foramine [e] permeat, unà etiam cordis [f] inuolucrum perforans, quod insigni amplitudine tum alibi septo continuatur, & connascitur, tum potissimum ubi caua septum transit, ac septo [g] duas non uulgares offert propagines, per uniuersam septi sedem multiplici sobole excurrentes, & ramulos quoq; cordis inuolucro, quà id septo committitur, diffundentes. Quum primùm uerò caua septum [h] superauit, modicè uersus sinistrum cordisq; [i] basis dextrum latus procedens, sinistro ipsius latere [k] adaperitur, atq; in dextrum cordis sinum pertinet. Non quidem ut Anatomicorum fæx scribit, aliqua propagine aut ramo quopiam, uerùm duntaxat foramine quodam seu scissione adeò ampla, ut cauæ uenæ amplitudo ipsi neutiquam conferenda sit. Anteriori cauæ uenæ parti hìc [l] dextra cordis auricula connascitur. A' posteriori uerò cauæ ad cor connexus sede, [m] insignis uena promitur (non autem, ut Galenus libro de Venarum sectione docet, exigua) quæ secundum cordis

Cauæ partem septum transeuntẽ, illa quæ sub iecore cõsistit, non arteriorem esse.

Cauæ per septum transitus, ac ipsius in septum rami.

Cauæ in cordis dextrum sinum adaperitio.

Cordis basim cingens uena.

a 8 ff. lib. 6 D. E.
b Spectta 11 ff. lib. 6.
c F. F.
d F. Hippocr. & G. 5 ff. lib. 6. ad. ffec. illa hic ulti. mam 3 lib. ff. q. 1. c.
e 1 propulsa B. F.
b 5 ff. lib. 6 B.
f F. F. ulti. ff. 10. 5 ff. lib. 6 G.
g Spectta 12 ff. lib. 6.
h infimũ G.
i 7 musca. 14 q. x 20 ff. lib. 5 Q. & 22 ff. 8.
k 7 ff. cap. 12 diffundit B. K.
l 2 G. G.
m 7 musca. ta ff. præp. A.
n 3 ff. lib. 6 C. D. E. F. G. 4 ff. B. B.
o C. alteri notatur.
p 5 ff. lib. 6 D.
q 4 ff. lib. 6 C. D.
r D. & 7 ff. lib. 6 G. C.
s ff. lib. 6 B. E. & 7 ff. lib. 6 G. & 6 ff. D.

cordis posteriora & sinistrum latus ita porrigitur, ut cordis basim coronæ modo succingat, ac ab inferiori ipsius sede [n] ramos deorsum ad cordis usque mucronem dispergat. quorum præcipui sunt, qui cordis substãtiam illic petũt, ubi hæc est [o] crassissima. Vnde etiam frequentiores uenas sinistro cordis lateri, & ubi sinuum ipsius septum consistit, nobis occurrunt. Hæc uena interdum gemina uisitur, grandiori quidem à posteriori sede orificij cauæ initium ducente, minori uerò ab anteriori sede. Verùm longè sæpius unica tantum obseruatur, etiam si Galenus alibi hanc perpetuò geminam esse scripserit. Vena caua à cordis basi sursum ascensura gracilior fit, & cordis inuolucrum perforat, & uersus corporis medium sensim ducta magnæ arteriæ [p] innititur, non autem retrorsum ducta uertebrarum corporibus insidet, quæ à stomacho occupantur, cui rursus aspera incumbit arteria, & huic non infima magnæ arteriæ propago cui ultimo caua insternitur: adeò sanè ut quum caua tantum à uertebris distet, mirabili artificio illis uena fuerit offerenda, quæ ipsis costis'que sanguinem subministraret. Quum enim septum transuersum impedimento sit, quo minus caua [q] ubi sub iecore exporrigitur, ac renibus soboles dispensat, uertebris costisq; propagines tribuere queat, & deinde quum cordis basis adeò à uertebris eleuetur, & uasa in pulmones diffusa cauam à uertebris ita subleuent, ut etiam hinc ad ipsas caua nullos deriuare queat ramos, rerum Opifex à caua [r] magnam eduxit propaginem, postquam hæc cordis inuolucrum transcendit, atque pulmonis dextræ partis cum sinistra [s] connexum (qui uasorum pulmonis interuentu perficitur) superauit, ipsaq; dorso propinquius quàm antea accedit. Hæc propago seu uena à dextro cauæ latere pronata, deorsum ad quartæ propemodum thoracis uertebræ corpus contorquetur, & decliuis secundùm dextrum uertebrarum latus porrecta suo [t] fine unà cum magna arteria, [u] sub septo transuerso ad aliquot lumborum uertebras pertingit. Hæc uena, cauæ uicem toto progressu gerit, quo ipsius caudex uertebras ita [x] atque in lumborum regione nequiuit contingere, ac geniculatim ramos ad uertebras ipsas'que adeò dorsi partes offerre. Porrò caua hanc sine coniuge & pari uenam à se tam grandem deprompsit, ut arteriæ magnæ ritu utrinque ad costarum interualla, [y] ut nunc dicam, [z] ramos germinare posset, quos quidem à lateribus non diffudit, sed ex media regione posterioris ipsius sedis, quæ uertebris innititur. Quia uerò coniuge priuatur, neque in altero latere parem asciscit à caua propaginem, ἄζυγον Græci, nos uenam absque coniuge, & paris expertem nominamus. Oritur autem potius à dextro cauæ latere, quàm à sinistro, quòd secundùm dextram dorsi sedem explicari debuit, sinistra nimirum sede, & media quodammodo à magna arteria dignissimo organo occupandis. Ab anteriori etiam cauæ sede non enascitur, ne frustra tunc longiori ductu quàm nunc uersus dextrum reflecti, itáque spinam accedere deberet. A' posteriori quoque principium sumere nequiuit, quòd hæc sedes alijs incumbat organis, quódque hinc uenam coniugis expertem dextrorsum magis deduci, quàm nunc, oportuisset. Ab hac uena utrinque geniculatim pullulant propagines, singulæ ad unum nouem costarum inferiorum interuallum perreptantes, quæ in uerarum quidem costarum interuallis ad eam usque [a] sedem contendunt, ubi hæ in cartilaginem degenerant: in spuriarum uerò costarum interuallis, etiam in anteriora magis abdominis, quàm interualla pertinent, propagines hæ pertingunt, abdominis musculis etiam [b] implicitæ. In ipso autem per costarum interualla progressu ramulos diffundunt, qui in musculos illi thoracis sedi quam ipsæ perreptant incumbentes, disperguntur. Præterea ab hac sine pari uena ad singulas secundùm quas deducitur uertebras soboles quædam pertinent, quæ in uertebrarum corpora, & dorsalem medullam, & in musculos his sedibus accumbentes excurrunt. Præterea [c] membranis thoracem intersepientibus, qua illæ dorso continuantur, ab hac uena surculi etiam offeruntur. Deinde non obaudiendum est, ab huius uenæ lateribus, quam primum ab ortu uertebras contingit, subinde ramum quoque educi, eum'que in tenues propagines diuisum, etiam sui lateris superiores costas adire, atque inibi in membranam costas succingentem numerosis, sed gracilibus surculis distribui. atque hinc seriatim ac rectà secundùm costæ ductum feruntur, quemadmodum rami inferioribus costis digesti, uerum errabundo ductu excurrunt. Atque id adeò frequenter in hominibus (quòd his scilicet multò breuior thorax, quàm quadrupedibus, à natura datus sit) usu uenit, ut eodẽ anno in publica sectione in uiro & item muliere omnes thoracis costas enutriri, interdũ Patauij uiderimus. Et Bononiæ etiam (ut priuatas sileam sectiones) quũ primùm illic dissectioni præessem, atq; de uenæ sectione in laterali morbo satis pertinaciter contenderetur, una eademq; demonstratione tria nobis obtigerũt hominũ cadauera, quibus omnes thoracis costas huius uenæ propaginibus enutriri, nemo ex tanto eruditorũ uirorũ cœtu insiciari potuit. Atq; ut id subinde obseruatur, ita sanè interdum hanc sine pari uenam, quum ad nonam ferè thoracis pertingit uertebram, in duos

Li. 7 de. Administ. dissectio.

Qui uenam cõiugis expertẽ à caua educi oportuerit.

Varia uenæ paricarentis series.

n 6 ff. lib. 6 D. E.
o Spectta 11 ff. lib. 6.
p F. Hippocr. & G. 5 ff. lib. 6. ad. ffec. illa hic ultimam 3 lib. ff. q. 1. c.
q 1 propulsa B. F.
b 5 ff. lib. 6 B.
r F. F. ulti. ff. 10. 5 ff. lib. 6 G.
s Spectta 12 ff. lib. 6.
t infimũ G.
u 7 musca. 14 q. x 20 ff. lib. 5 Q. & 22 ff. 8.
x 7 ff. cap. 12 diffundit B. K.
y 2 G. G.
z 7 musca. ta ff. præp. A.
a 4 ff. lib. 6 C. D.
b 3 ff. lib. 6 C. D. E. F. G. 4 ff. B. B.
c C. alteri notatur.

ANDREAS VESALIUS *De Humani Corporis Fabrica* BASEL, 1543 THE WARNOCK LIBRARY Octavo